

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ชื่อนักวิจัย

ศ.ดร.สุวิมล ว่องวาณิชและคณะ

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

2554

ประเภทของงานวิจัย

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำสำคัญ

การปฏิรูปการศึกษา , การเลื่อนวิทยฐานะ , การปฏิบัติงานของครู

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้น จะเน้นที่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วก็ต้องใช้การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม นอกจากนั้นครูยังต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันโลกในยุคปัจจุบัน อีกด้วยสิ่งแรกสุดที่การจัดการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพก่อนโดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการประกันคุณภาพการสอนของครู โดยครูจะต้องมีการเรียนรู้ รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น งานวิจัยของสุนันท์ จันทรเพ็ญ (2552) พบว่าแรงจูงใจในการทำงานของครูนั้นสามารถทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้นได้ หนึ่งในแรงจูงใจของครูก็คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง ๆ สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ครูเกิดการยอมรับนับถือก็คือ การที่ครูมีวิทยฐานะ นอกจากได้รับการยอมรับนับถือแล้ว ครูยังได้รับผลตอบแทนในเรื่องของเงินประจำตำแหน่งอีกด้วย

การได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นนั้นจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ มากมาย ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่ครูต้องทำเมื่อขอรับการประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะนั้น จะต้องทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานปกติของครูซึ่งภารกิจของครูนอกจากการจัดการเรียนรู้แล้วยังต้องมีภาระต่าง ๆ อีกมากมาย จึงเป็นเรื่องยากมากที่จะทำให้ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษนั้นจะเห็นได้ว่าภาระหน้าที่ของครูที่ต้องปฏิบัติมีบางอย่างที่สามารถเอื้อต่อการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้อย่างเช่น การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นต้นการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้น ถ้ามีความเชื่อมโยงหรือเอื้อประโยชน์ต่อครูในการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้นั้น ก็จะเป็นผลดีที่จะเกิดขึ้นกับทั้งตัวครูคือ ครูจะมีแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมถึงเกิดประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ
2. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ
3. เพื่อวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ส่งผลต่อโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ประชากรคือครูในเขตกรุงเทพมหานครที่ทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะเป็นชำนาญการพิเศษในช่วงปีพ.ศ. 2548 – 2552 ซึ่งหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะเป็นชำนาญการพิเศษนั้นจะมีส่วนที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในส่วนของผลงานวิชาการ ดังนั้นจึงเลือกที่จะศึกษาครูที่ขอเลื่อนวิทยฐานะในตำแหน่งนี้ และเนื่องจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกได้กำหนดให้ใช้เหมือนกันทั้งประเทศจึงสนใจศึกษากับครูเพียงจังหวัดเดียว

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามในงานวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ วิทยฐานะครูชำนาญ และวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12,746 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากสูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ได้ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งวิทยฐานะครูชำนาญการ และวิทยฐานะครูชำนาญพิเศษ จำนวน 390 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะของครู ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยเครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.500 – 1.000 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.966 และเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 409 ฉบับจากที่ส่งไป 1,200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 34.08 ซึ่งแบบสอบถามที่ได้คืนมานั้นเพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยแบ่งเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรในงานวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน เช่น การวิเคราะห์สถิติที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t – test independent) และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 409 คน โดยเป็นครูที่ได้เลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) คิดเป็นร้อยละ 50.856 และไม่ได้เลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ร้อยละ 49.144 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.707) อายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 64.303) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.836) ส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 62.347) และสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (ร้อยละ 56.724) พบว่าเป็นครูที่สอนในวิชาภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ตามลำดับ (ร้อยละ 23.515, 15.594 และ 14.851 ตามลำดับ) และครูที่สอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.475) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกพบว่า ครูที่ผ่าน (คศ.3) และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละรูปแบบในระดับที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับมาก โดยครูทั้งสองกลุ่มใช้การสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายมากที่สุด (\bar{X} = 4.07) รองลงมาคือมีการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (\bar{X} = 3.98) และใช้การสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.17)

การวิจัยในชั้นเรียน ครูที่ผ่าน (คศ.3) และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการปฏิบัติงานในด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงมากพบว่า ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการวิจัยในเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการสอน (\bar{X} = 3.57) วิจัยวิธีใหม่ (\bar{X} = 3.48) และคู่มือการเรียน (\bar{X} = 3.32) มากกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ แต่ในส่วนการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นที่ควรพัฒนาของนักเรียน (\bar{X} = 3.55) ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการปฏิบัติมากกว่า

การใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ครูที่ผ่าน (คศ.3) และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการปฏิบัติงานในด้านการใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ในระดับปานกลางถึงมากพบว่า ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการใช้สื่อ IT ในการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.59) และการสร้างแหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียน (\bar{X} = 3.34) มากกว่าครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะแต่ในส่วนการสร้างแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีการปฏิบัติมากกว่า (\bar{X} = 3.57)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การปฏิบัติงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูที่ผ่าน (คศ.3) และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละวิธีในระดับที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยครูทั้งสองกลุ่มใช้การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน มากที่สุด (\bar{X} = 4.05) รองลงมาคือใช้วิธีการที่หลากหลาย (\bar{X} = 4.03) และใช้การประเมินโดยเพิ่มสะสมผลงานน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.42)

การพัฒนาตนเอง พบว่า ครูที่ผ่าน (คศ. 3) และไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) มีการพัฒนาตนเองในแต่ละวิธีในระดับที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยครูใช้การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด (\bar{X} = 4.12) รองลงมาคือเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ (\bar{X} = 4.05) และมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นน้อยที่สุด (\bar{X} = 3.08)

เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะพบว่าครูทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีระดับการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียน การใช้และพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับเดียวกัน

2. ผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก

ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) มีผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูทั้งสองกลุ่มสามารถจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มากที่สุด (\bar{X} = 4.19) รองลงมาคือสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน (\bar{X} = 4.11) และสามารถจัดการ

เรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาได้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.08$)

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) มีผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้มากที่สุด ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาคือสามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.74$) และมีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.52$)

ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ(คศ.3) มีผลที่เกิดขึ้นจากการใช้และพัฒนาสื่อ / แหล่งเรียนรู้สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) ทั้งสองกลุ่มมีการใช้สื่อการศึกษา/แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมาคือสามารถผลิตและใช้สื่อการศึกษา/แหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$) และสามารถผลิตและใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนได้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.81$)

ด้านการวัดและประเมินผล ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) มีผลที่เกิดขึ้นจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะสามารถใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$) ครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะสามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.07$) และครูทั้งสองกลุ่มสามารถนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้น้อยที่สุด

ด้านการพัฒนาตนเอง ครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.3) มีผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ (คศ.2) โดยครูทั้งสองกลุ่มสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.05$) แต่การได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายในการจัดการเรียนการสอนครูทั้งสองกลุ่มมีผลเกิดขึ้นในเรื่องนี้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.96$)

เมื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านของครูที่ผ่านและไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะพบว่าครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการใช้และพัฒนาสื่อ / แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง แตกต่างกับครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าครูที่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะจะมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานใน 3 ด้าน สูงกว่าครูที่ไม่ผ่านการเลื่อนวิทยฐานะ และครูทั้งสองกลุ่มมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในด้านการวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เท่ากัน

3. การปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปฯ ที่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะ

ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกทั้ง 5 ด้านได้แก่ (1) การจัดการเรียนการสอน (2) การวิจัยในชั้นเรียน (3) การพัฒนาสื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผล และ (5) การพัฒนาตนเอง ว่าสามารถส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ด้วย logistic regression ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกทั้ง 5 ด้าน ไม่ส่งผลต่อโอกาสในการได้เลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงว่า การปฏิบัติงานของครูขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรก ไม่สามารถทำให้ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้นได้

อภิปรายผล

1. การปฏิบัติงานขณะทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะของครูทั้ง 5 ด้านตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกพบว่า ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (ได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะ) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานในทุกด้านไม่แตกต่างกับครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการ (ไม่ได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะ) ซึ่งแสดงว่าการที่ครูได้รับอนุมัติให้เลื่อนวิทยฐานะนั้นไม่ได้เป็นผลมาจากการ

ปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เพราะการที่จะได้รับการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น ครูจะต้องผ่านการประเมินหลายด้านด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงาน ด้านวินัย คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมถึงผลที่เกิดขึ้นด้วย แต่การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปศึกษานั้นมีส่วนเน้นตรงวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ บุญช่วย ภัคดี (2551) พบว่าครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และชำนาญการจะมีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติในด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และด้านบุคลิกภาพก่อนการได้รับการเลื่อนวิทยฐานะไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อครูได้รับการเลื่อนวิทยฐานะแล้วนั้นจะทำให้ครูมีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

2. การปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 5 ด้านนั้นไม่ส่งผลต่อโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงว่านโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะที่ครูต้องใช้ในการทำผลงาน ดังนั้นครูที่ต้องการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะและต้องการที่จะได้รับอนุมัติให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้นนั้น จะต้องมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างไปจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งไม่เป็นผลดีเนื่องจากงานวิจัยของ สุนันท์ จันทรเพ็ญ (2552) พบว่าควรจะทำให้ครูมีแรงจูงใจในการทำงานเพราะจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของครูมีมากขึ้น แต่เนื่องจากผลวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกที่ครูต้องปฏิบัติอยู่แล้วนั้น ไม่สามารถทำให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานได้กล่าวคือ การได้เลื่อนวิทยฐานะจะทำให้ครูเกิดการยอมรับนับถือซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจในการทำงาน ดังนั้นทางหน่วยงานระดับนโยบายทั้งนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และหลักเกณฑ์ ฯ ควรจะออกนโยบายให้มีความเชื่อมโยงหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง เพื่อที่จะเอื้อให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้นและเกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

☐ ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยนี้บ่งบอกว่านโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษแรกนั้นไม่สามารถเอื้อให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายไปพร้อม ๆ กับการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้ ดังนั้น การกำหนดนโยบายในครั้งต่อไปควรจะต้องคำนึงถึงความสำคัญในส่วนนี้ เพราะว่าเมื่อครูการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะนั้นครูต้องใช้ความทุ่มเทเป็นอย่างมาก และเนื่องจากภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัตินั้นมีมากอยู่แล้ว จึงทำให้การทำผลงานไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นถ้านโยบายการปฏิรูปสามารถทำให้ครูมีการพัฒนาในการปฏิบัติงานไปพร้อม ๆ กับการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะได้ จะทำให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงขึ้น มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นตามมาด้วย

☐ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณที่ยังไม่มีความลุ่มลึกเท่าที่ควร ดังนั้น ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการลงพื้นที่ใช้การสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่มบุคคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานระดับนโยบาย และสำนักงานเขตพื้นที่ รวมทั้งครูเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น และจะทำให้มีประโยชน์ในการปรับปรุงวางแผนพัฒนานโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่เอื้อต่อการเลื่อนวิทยฐานะของครูต่อไป